దోపిడి

నెల రోజుల నుంచి పొలం కొయ్యడం ధాన్యం నూర్పడం బస్తాలకెత్తడం పనులతో నర్సమ్మ ఒళ్ళంతా హూనమైంది.

రోహిణికార్తె ప్రవేశం కన్నా ముందే ఎండిపోయింది పొలంబావి. మృగశిరకార్తెలో పడ్డ కాస్త వర్షాలకు బావిలో ఇన్ని నీళ్ళూరాయి. ఆ నీళ్ళతోనే కష్టంగా పొలాన్ని తడిపి యాదయ్య దున్ని చదును చేసాడు. మంచి విత్తనాలనెంచుకొని వడ్లు కొనుక్కొచ్చి నారు పోసాడు. పొద్దున్నే నాటు పెట్టాలని నర్సమ్మ చంకలో పిల్లాన్ని వేసుకొని మొగునికి అన్నం ఇంత చింతకాయ తొక్కు మూటలో కట్టుకొని పొలానికి వచ్చింది.

"పోరగాన్ని ఇంటికాడనే ఒదిలెయ్యక ఆన్ని ఎందుకు మోసుకొచ్చినవే! ఆడు పని చెయ్యనిస్తడ నిన్ను!" అని కోపానికి వచ్చాడు ఆమె భర్త యాదయ్య.

"ఆన్ని ఇంటికాడ వుంచితే ఏడ్వడ! ఏడిస్తే ఆన్ని గిక్కడికి ఎవరు తీస్కొస్తరు? మీ అమ్మకు కండ్లు సక్కంగ కనపడ్తలేవు. పొరలు ఒచ్చినయి. గా పొరలు పట్నంపోయి తీయించుకరమ్మంటె పోకపోతివి! వండిపెడ్తే తింటున్నది. కుక్కిమంచంలో పడి వుంటున్నది. ఆ ముసల్దానికి కండ్లుంటె నాకింత ఆసరైతదంటె ఇనవు!" అని విసుక్కుంది నర్సమ్మ.

ఏడాదినర్థం కొడుకు నర్సమ్మ చంకలోనే నిద్రపోయాడు. వాన్ని పొలం గట్టు మీదున్న చెట్టునీడలో గుడ్డవేసి పడుకోబెట్టింది. వాడివైపు కాస్సేపు పరీక్షగా చూసింది నర్సమ్మ.

"ఈడు గింత బువ్వ తింటె బాగుండును. బువ్వ చూస్తేనే ఓకరిచ్చుకుంటున్నడు. నా రొమ్ములు పాల కోసం రగ్తం వచ్చేదాకా పీల్చేస్తున్నడు! మళ్ళేమైందో నాకు - అసలే కూడు సయిస్తలేదు. నీరసం ఎక్కువైంది."

"మల్ల నెల తప్పినట్లున్నవే పిల్లా! అన్నది అత్త. గట్లయితే పొలం పనులెట్ల అని

గుబులయితున్నది!" అనుకొని లేని ఉత్సాహం తెచ్చుకొని నర్సమ్మ నాటు వేసేందుకు పొలం లోకి దిగింది. బురదలోకి కాళ్ళు మోకాళ్ళ వరకు దిగినయి. బురద అంటకుండా నర్సమ్మ చీర పైకెత్తి గోచి పెట్టుకుంది. బురదలో రెండు కాళ్ళూ దూరంగా పెట్టి పాదాలు బలంగా అణిచిపెట్టి ఒంగి దబాదబా నాటు పెట్టడం మొదలుపెట్టింది నర్సమ్మ.

అంతకుముందే యాదయ్య పొలంలో ఓ మూలకు పోసిన వరినారు పీకి చిన్నచిన్న కట్టలుగా కట్టి పొలంలో అక్కడోటి అక్కడోటి వేసి పెట్టాడు. తీరికగా చుట్ట తాగుతూ పొలం గట్టుమీద కొడుకు దగ్గర కూర్చున్నాడు. కూర్చున్న యాదయ్య మారాజు లాగా కన్పించాడు.

నర్సమ్మ ఒక్కతె పొలం నాటు వేసుకుంది. కూలికి ఎవర్నైనా పెట్టుకుంటె ఖర్చు అని నర్సమ్మ భర్త కూలికి పిలుస్తానన్నా వద్దంది. తర్వాత ఒక్కతె కలుపు తీసుకుంది. పొలానికి ఎరువులు వేసేటప్పుడు పురుగుమందు కొట్టేటప్పుడు నర్సమ్మ యాదయ్య వెంటవుండి సాయ పడింది. నర్సమ్మ కష్టం ఫలించి ఆయేడు పంట బాగానే పండింది.

"బురదలో ఎండనక వాననక కష్టపడ్తే గిన్ని గింజలు ఇంటికి ఒచ్చినయి. ఆటిల్లో రెండు బస్తాలను తిండికి వుంచుకొని కడుమ ధాన్యం అమ్మి అప్పు కట్టాలె ! గీ అప్పు తీరితే బ్యాంకోళ్ళు మళ్ళ అప్పు ఇస్తమన్నరు. గీసారి అప్పు పైసల్తో బావిలో బోరు ఏయించాలె! గప్పుడు నీళ్ళకు కరువుండదు. ఏడాదికి రెండేంది మూడు పంటలు పండిచ్చుకోవచ్చు. గిప్పు డేందో కొత్తకొత్త వంగడాలు ఒచ్చినయంట! తక్కువకాలంలోనే పంట చేతికి ఒస్తదంట! ఏడాదికి మూడు పంటలు పండించుకుంటే ఇగ గా అప్పుకూడా జల్దే తీర్చుకోవచ్చు!" అనుకుంది నర్సమ్మ.

"గిప్పుడే పచ్చి ధాన్యం అమ్మితే దర తక్కువే పలుకుతది! కానీ ధాన్యం అమ్మకుంటె గుమ్ముల్లో పోసుకుంటె ఎండి తరుగుపోతయి ఇగ ఎలుకలిన్ని తింటయి. గదీ అంతకే దిగుతది! ఇంకో దిక్కు బేంకు అప్పు వడ్డీ పెరుగుతది! ఎంతో అంతకు గిప్పుడే దాన్యం అమ్మి అప్పు కడ్తే మంచిది! వరి ఈనినప్పుడు వరి కంకులు పండబారినప్పుడూ బేంకోళ్ళు వచ్చి చూసిపోయింఁడ్రు. ఇగ అప్పు కట్టకుంటే ఏమంటరో! గిప్పుడు అప్పు జల్దీ కడ్తే మళ్ళ అప్పు బరోసాతోటి బిరాన ఇస్తరు!" అని నర్సమ్మ బ్యాంకు అప్పు తొందరగా కట్టాలని ఆరాటపడింది.

వ్యవసాయం పనులకు బ్యాంకు అప్పు ఇస్తుందని నర్సమ్మ పినతల్లి కొడుకు రాజయ్య చెప్పాడు. రాజయ్య పట్నంలో ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. ఒకరోజు చుట్టపు చూపుగా అక్క నర్సమ్మ ఇంటికి వచ్చాడు. వాళ్ళు ఒక ఎద్దుతో మరో ఎద్దు జోడిలేక ఈయేడు వ్యవసాయం ఎట్లా చేద్దామని బాధపడడం చూసాడు. మంచి విత్తనాలు కొనాలన్నా డబ్బు కావాలి! ఎరువు లకూ పురుగుమందులకూ డబ్బు కావాలి! వ్యవసాయమంటే పెట్టుబడి వుండాలి! కేవలం

రెక్కల కష్టంతో ఈ కాలంలో వ్యవసాయాలు సాగవు. అక్కబావల పరిస్థితిని చూసి రాజయ్య ఉపాయం చెప్పాడు.

"బావా! ఎవసాయం పనులకూ ఎడ్లు కొనుక్కునేటందుకు సన్నకారు రైతులకు బ్యాంకులు లోనులిస్తయి. మల్ల పంట పండినంక లోను కట్టుకోవచ్చు. ఒడ్డీ ఏమంత వుండదే అక్కా!" అన్నాడు.

"ఒరే తమ్ముడా! గా అప్పు ఎట్ల దొర్కుతదో జర సూడరా!" అని నర్సమ్మ పట్నం పోతున్న తమ్మున్ని బతిమాలింది.

"గదెంతపనే! గిప్పుడే నాతో బావను తోలు నేను బావకు బ్యాంకు లోను ఇప్పిచ్చే తోల్త" అన్నాడు రాజయ్య ఆత్మవిశ్వాసంతో.

రాజయ్యతో భర్తను పంపించలేదు నర్సమ్మ. కాని రాజయ్య వెళ్ళిననాటి నుంచి నర్సమ్మ పోరు మొదలైంది.

"ఎవసాయం పనులు ముంచుకొస్తున్నయి. మిగశిర ఒచ్చేస్తున్నది. ఎద్దు లేకపోతె ఒక్క ఎద్దుతో పొలమెట్ల దున్నుతం! జల్దిపోయి గా అప్పు - గదే బేంకులోను తీస్కరా! ఎందుకు ఎన్కముం దాడుతున్నవు!" అని నర్సమ్మ జోరీగలాగా వెంటపడ్తే యాదయ్య పట్నం పోవాలని చివరకు తయారయ్యాడు. కాని కష్టపడి పైసలు ఖర్చుపెట్టుకొని పోతె పని అయితదో కాదో అని యాదయ్యకు సందేహం.

"గా రాజయ్య ఏతులమారి! గట్లనే మాట్లాడ్తడు! అనితోటి ఏ పనీగాదు! ఊకెనన్నా పాగబెట్టి పోయిండు!" అని యాదయ్య యాష్టపడ్డాడు. ఏ పనికీ ముందుకు దూకని స్వభావం అతనిది.

"గా రాజయ్య నీ తమ్ముడు గదా! నువ్వే పోరాదె! నువ్వు పోతె పని జల్ది అయిత దేమో!" అన్నాడు యాదయ్య పట్నం పోవడం తప్పించుకోవాలని.

'ఏందయ్య గట్ల అంటవు! బూమి నీ పేర వుంది. అప్పు నీకు ఇస్తరు గాని ఏమీలేని ఆడదానికి నాకెందుకిస్తరు! ఇగ మాటలు పక్కకుపెట్టి జల్ది పట్నంపోయి గా అప్పు సంగతి ఏందో సూడరాదు! పొలం పనులు మొదలుపెట్టాలంటె ముందల ఎద్దుగావాలె! ఎద్దు గావాలంటె అప్పులేంది కాదు!" అంది నర్సమ్మ.

యాదయ్య ఆమె పోరు పడలేక బయల్దేరాడు. చివరకు వెళ్ళేటప్పుడు కూడా "నువ్వు రారాదే ఇద్దరం పోతె పని జల్ది అయితది. నాకేమో" - నసిగాడు యాదయ్య.

"గీ పోరగాన్ని ఏసుకొని నేను రావాలంటె తిప్పలయితది. గంతేగాదు. అత్త ఇంట్ల ఒక్కతె ఎట్ల రావాలె - గిదంత ఇడిసిపెట్టి! బయమెందుకు నువ్వు పో! పోతె రాజయ్య వున్నడు గద. అంత ఆడే సూసుకుంటడు. అప్పు ఇప్పిస్తడు! ఇగో ఆ పైసలు తీస్కొని ఒచ్చేట

ప్పుడు బస్సులో జాగర్త! బస్సుల్లో కీసలు కత్తిరిచ్చి పైసలు కొట్టెటోళ్ళుంటరు! జాగర్త మరి!" హెచ్చరించింది నర్సమ్మ.

"సరేలేవే! నాకు ఎరికే! జాగర్తగనే వుంట!" అంటూ యాదయ్య పట్నం వెళ్ళాడు.

బ్యాంకులో పనిచేసే ఒకతను తెలుసునని రాజయ్య యాదయ్యను అతనింటికి తీసికెళ్ళాడు. రాజయ్య అతన్ని అప్పు గురించి అడిగాడు.

"మా బ్యాంకు సన్నకారు రైతులకు అప్పులిస్తున్నది. నిజమే. వ్యవసాయం పనులకు అంటె విత్తనాలకు ఎరువులకు అప్పులిస్తున్నది" అన్నాడు బ్యాంకు ఉద్యోగి.

"గా అప్పు మా బావకిప్పియ్యాలె సార్! ఒక్క ఎద్దుతో ఈయేడు ఎవసాయం సాగేటట్లు లేదు" అన్నాడు రాజయ్య.

"అప్పు ఇప్పించే భారం నాది. కేవలం యాదయ్య సంతకం - అదే వేలిముద్ర వేస్తే చాలు! మిగతా పనంతా నేను చూసుకుంటాను. లోను శాంక్షన్ చేయించి చేతిలో పెడ్త! కానీ!" - ఆగాడతడు.

"చెప్పండి సార్! మీరు పనిచేసి పెడ్తే మీ కష్టం వుంచుకునెటోళ్ళం కాదు సార్! సెప్పండి" అన్నాడు రాజయ్య.

"ఆఁ ఏం లేదు. లోను సాంక్షన్ చేయించినందుకు నాకూ ఏదో ఇంత ముట్టాలి గదా! అదంతా మీకిష్టమైతేనే లోను వ్యవహారం చూస్తాను. లేకపోతె" - అన్నాడతడు.

"మరి మా బావ పట్నంల ఎక్కువ రోజులుండడు సార్! రేపే పోతనంటున్నడు. గంత జల్ది పని అయితద సార్?" అడిగాడు రాజయ్య.

"అదంతా చేసేది నా భారం. లోను రేపటివరకు కావాలంటున్నవు గదా! సరే! రేపు మధ్యాహ్నం కల్లా సాంక్షన్ చేయించి నీ చేతిలో డబ్బు పెడ్త! చాలునా!" - అన్నాడతడు.

రాజయ్య యాదయ్య వైపు చూసాడు.

"మరేమంటవే బావా! లోను ఇప్పిచ్చినందుకు కమిషను అడ్గుతుండు. సరే నంటవా?" అడిగాడు రాజయ్య.

యాదయ్య కాస్సేపు మాట్లాడలేదు. ఆలోచించి తలూపాడు.

"కానీ! - ఏంజేస్తం. ఎంతకో అంతకు. నువ్వు ఎట్ల జెప్తే గట్లనేరా! గిప్పుడు పైసలు అక్కరున్నయి. ఎక్కడికి పోతం!" అని ఒప్పుకున్నాడు యాదయ్య.

బ్యాంకు ఉద్యోగి తన కమిషను తీసుకొని అన్న సమయానికి డబ్బు యాదయ్య చేతిలో పెట్టాడు. ఏ బాదరబంది లేకుండా డబ్బు తొందరగా చేతిలో పడ్డందుకు యాదయ్య సంతోషించాడు. వెంటనే ఊరికి బయలుదేరాడు.

వర్షాలు సమయానికి కురిసాయి. చెరువులు కుంటలు నిండాయి. దాంతో బావుల్లోకి

నీళ్ళు వచ్చాయి. ఎరువులు సమయానికి వేయడంతో ఎప్పటికన్నా ఆయేడు యాదయ్య పొలంలో పంట బాగా పండింది.

★ ★ ★

"గింత తిప్పలు పడ్డందుకు గీ పంట చేతొకిచ్చింది. అప్పు పైకం పోంగ గిన్ని గింజలు తిండికి మిగిలినయి" అని నర్సమ్మ తృప్తిపడింది.

"గీ అప్పు తీరినంక బోరు కోసం అప్పు తీసుకోవాలె. ఎప్పుడు గిట్లనే అనలు పడ్తయని నమ్మకమేంది. బోరు వుంటె వానలకోసం కంట్లె ఒత్తులు ఏసుకొని చూసే అక్కరుండదు. బోరు ఏసుకొని వచ్చేయేడు పంట బాగ పండితే గిన్ని పైసలు మిగిల్తే నల్లబూసల్లోనికి గిన్ని బంగారుగుండ్లు చేయించుకుంట! ఎప్పట్నుంచి గది మనసులో వుంది!" అనుకుంది నర్సమ్మ. మనస్సులోని మాట ఆపుకోలేక నర్సమ్మ ఆ మాట యాదయ్యతో అంది.

"సరేలేవే! గట్లనే నీకు మనసుంటె నేనెందుకు కాదంట!" అన్నాడు యాదయ్య.

"రత్తయ్య గింజలు తీస్కపోయేటందుకు బండి ఇస్తనన్నడు గదా! గింజలు మార్కెట్లో అమ్మి గట్లనే పట్నం దాకా పోయి బేంకు అప్పు కూడా కట్టిరా! గా పైసలు ఇంట్ల పెట్టుకుంటె కర్సు అయితయేమో! దొంగలంటున్నరు! గదో బయం. అందుకే అప్పు కట్టిరా!" అంది నర్సమ్మ.

అక్కడే పొయ్యిలో పుల్లలు వేస్తున్న యాదయ్య తల్లి అంది -

"పిల్లా! నువ్వు సుత యాదయ్య ఎంట పోరాదె! ఆడు గా పైసలు ఏమాగం చేస్తడొ ఏందొ! నువ్వు ఎంట వుంటే గా అప్పేందో కట్టి పొద్దుగూకేతలకు ఇంట్ల పడొచ్చు!"

నర్సమ్మకు అత్త చెప్పింది బాగానే అనిపించింది. కాని పొద్దున్నే వంట చెయ్యాలి. ముసలిదానికి అన్నీ తయారుచేసి పెట్టాలి. తమ కోసం సద్ది కట్టుకోవాలి. పొద్దున్నే కోడి కూయకముందే బయలుదేరాలి! అవన్నీ తలచుకుంటె నర్సమ్మకు అసాధ్యమనిపించింది. "గీ పోరనితోటి బండి మీద పోయి మార్కెట్లో ఎంత సేపైతదో - గక్కడి నుంచి పట్నం పోవాలె. గదంతా నాతోటి కాదు!ః నాకు పెయిలో బొత్తిగ బాగుంటలేదు అత్త! చక్కర్లు ఒస్తున్నయి" అంది నర్సమ్మ నీరసంగా.

"సరేలేవే! గీ పరేషాన్లతో నువ్వేం ఒస్తవు! ఎండలు కూడా శానా వున్నయి. నేను గింజ లమ్మి బ్యాంకులో పైసలు కట్టే వస్త! నువ్వేం బుగులు పెట్టుకోకు. నా ఎంట వెంకటయ్యను తీస్కపోత. బండి ఆడు ఎన్కకు తోలుకొస్తడు. నేను గక్కడి నుంచి పట్నం పోత" అని యాదయ్య వెంకటయ్య కీ విషయం చెప్పి రత్తయ్య బండి తేవడానికి వెళ్ళాడు. బండిని రాత్రే తెచ్చి ఇంటిముందు పెట్టుకుంటె పొద్దున్నే తొందరగా బయలుదేరవచ్చుననుకున్నాడు యాదయ్య. వెళ్ళి రత్తయ్య బండి తెచ్చి ఇంటి ముందు పెట్టి యాదయ్య తినకుండానే

మళ్ళా కండువా భుజాన వేసుకొని బయటికి బయలుదేరాడు.

"మల్ల ఎటు పోతున్నవు? గా తాగేటందుకేనా? గౌండ్లాయన దగ్గర సేసిన అప్పు పెరుగు తున్నది. గింజలమ్మితే గా అప్పు కూడా కట్టేది వున్నది" అంది నర్సమ్మ.

"గా పైసలెన్నే? కొద్దిగనే వున్నయి. శాన రోజులైంది. ఇయ్యాల కొద్దిగ దప్పయితున్నది. కుతి లేస్తున్నది. గింత తాగొస్త. నువ్వు అమ్మకు బువ్వ పెట్టు. నువ్వు కూడా తిను. నాకోసం చూస్కుంట కూసోకు. పోరగాడు. పండుకున్నడా?" అంటూ జవాబు కోసం ఎదురుచూడ కుండానే యాదయ్య బయటికి వెళ్ళిపోయాడు.

"నువ్వు కూడా తిను. అంటే ఇయ్యాల బాగనే వుంది కత అన్నమాట! గీ తాగుడుతో బేజారయితున్న. సేతిలో పైసలున్నా లేకపోయిన గదిమాత్రం ఆగుతలేదు" గుణుక్కుంటూ నర్సమ్మ అత్తకు అన్నం పెట్టింది.

"గందుకే పిల్లా! అమ్మేకాడికి నువ్వు కూడా పో! గా పైసలు సేతిలో పడ్తే యాదయ్య బుద్ధి ఎట్లయితదో! ఏం చేస్కవస్తడో తెల్వదు!" అంది అత్త వణికే కంఠంతో.

"ఇగ అప్పు కట్టాలె అన్న గ్యానం లేదా? లేకపోతె మల్లయేడు ఎవసాయం ఎట్ల నడుస్తదని ఫికరు లేదా? లేకపోతె నేను ఎంటబడి ఎన్ని పనులని చూస్కుంట" అని విసుక్కుంది నర్సమ్మ.

మర్నాడు యాదయ్య రేచుక్క పొడువకముందే బండి కట్టుకొని ధాన్యంతో బయలుదేరాడు. అతని వెంట వెంకటయ్య వున్నాడు. బండి కదిలేటప్పుడు నర్సమ్మ సద్దిమూట తెచ్చి యాదయ్యకిచ్చింది.

"జోకే కాడ జాగర్తగ చూస్కో! నాల్గు జాగల ధాన్యం దర తెల్సుకొని అమ్ము గాని తొందరపడి ఎక్కడికో అక్కడికి అమ్మకు" అని జాగ్రత్తలు చెప్పింది నర్సమ్మ.

"నాకు తెల్వదానే!" విసుక్కున్నాడు యాదయ్య.

"ఏది సెప్పినా యాష్టపడ్తవు. పైసలు లెక్కపెట్టుకునే కాడ జాగర్త. పైసలు లోపటి కీసలో పెట్టుకో! దొంగలుంటారు జాగర్త!" చెప్పింది నర్సమ్మ.

"నేను గంత తెల్వితక్కువోన్నానే! గంత బేకూబునయితే నామీద గంత నమ్మకం లేకపోతె నువ్వు కూడా రారాదె! ఇద్దరం పోదం! పోరగాన్ని అమ్మ చూస్కుంటది ఒక్కరోజుకు. అట్లనే పట్నం మీ తమ్ముని కాడికి పోయి అప్పు కట్టి మాపటేలకు ఆఖరి బస్సుకు తిరి గొచ్చేద్దం" అన్నాడు యాదయ్య బండినాపి.

"గీ ఇల్లు పోరగాడు గివన్ని అత్త ఏడ చూస్కుంటది! కండ్లు కన్పడక ఎన్కులాడుకుంట తిరుగుతది. గామెకేం చాతనయితది! అందుల నాకు చక్కర్లు ఒస్తున్నయి. పెయి బాగ లేదు!" అంది నర్సమ్మ.

"అయితే! నామీద ఒదిలెయ్యి! ఊకే గదిసెయ్యి గిది సెయ్యకు అని సెప్పి సెప్పి నన్ను సంపకు" కోపంగా అన్నాడు యాదయ్య.

"గంత కోపమెందుకయ్యా! జాగర్త అని సెప్తే సెడ్డమాటా?" అంది. నర్సమ్మ ముఖం చిన్నబోయింది.

"సరే! మంచిది! కమ్మరి ఈరయ్య కాడికి పోయి పెయి సూయించుకో! సూది ఏస్త డేమొ ఏయించుకో! సరే! పోయొస్త" అని యాదయ్య ఎడ్లను అదిలించాడు. బండి ముందుకు కదిలింది.

ధాన్యం బండితో పోయిన యాదయ్య రాత్రికి వస్తానన్నవాడు రెండురోజులైనా రాలేదు. ధాన్యం అమ్మినాక వెంకటయ్య బండిని వెనుకకు తోలుకొచ్చాడు. యాదయ్య డబ్బుతో పట్నం వెళ్ళాడు. "పట్నం పోయి గిన్ని రోజులేం చేస్తున్నడు? ఏమన్న అయిందా ఏంది?" అని నర్సమ్మ శంకించి భయపడింది.

మూడో రోజు వచ్చాడుయాదయ్య. ముఖం పీక్కపోయి కన్పించింది. మనిషిలో ఉత్సాహం లేదు. ముఖమంతా నల్లబడింది. మెల్లగా నడుస్తూ వస్తున్న యాదయ్యను చూసి నర్సమ్మ భయపడి పోయింది.

"ఏమైందయ్యా! గట్లున్నవు. బ్యాంకు పైసలు కట్టినవ లేద?" ఒక్క గుక్కలో అడిగింది నర్సమ్మ.

"రెండు రోజులు బ్యాంకులో స్ట్రయికు - బంద్ వుండె" గొణిగాడు యాదయ్య.

"ఇయ్యాలైన కట్టివచ్చినవ? లేద?" కలవరపడ్తూ అడిగింది నర్సమ్మ.

యాదయ్య ముఖం దించుకున్నాడు. అతని చూపులు నేలకు అతుక్కొని పోయాయి. పైకి లేవడం లేదు.

"ఏమైందంటె నోరు తెరుస్తలేవు! ఏంజేసి ఒచ్చినవు?" ఏడ్పుగొంతుతో ప్రశ్నించింది నర్సమ్మ.

యాదయ్య ఏం మాట్లాడలేదు.

"ఏం జేసినవయ్యా? పల్కవేందీ?" ఏడుస్తూ అరిచింది నర్సమ్మ.

"పట్నంలో గదేందో గుర్రాలాట మల్కపేటలో వున్నదని గక్కడ పైసలు పెడ్తే రెండింత లైతవని నీ తమ్ముడు రాజయ్య సెప్పిండు. గక్కడ" - చూపులు నేలమీదే వుంచి అన్నాడు యాదయ్య.

"గక్కడ ఏమైందో మల్ల సెప్పవేంది?"

"పైసలు కడ్తమంటె బ్యాంకు బంద్ వుండె. ఇగ మీ తమ్ముడు గక్కడికి మల్కపేటకు తీస్కపోయిండు గా ఆటలో పైసలు రెండింతలైతవంటె" - మళ్ళా ఆగాడు యాదయ్య.

"మొత్తం పైసలు గంగలో పోసినవా? గంతేనా? సెప్పు?" యాదయ్య అంగి పట్టుకొని గుంజింది నర్సమ్మ.

"గంతేనే!" అన్నాడు యాదయ్య మెల్లగా.

"నాయినో! ఎంతపని జేస్కొని ఒచ్చినవు దేవుడో!" అని పెద్దగా అరుపులతో గుండెలు బాదుకొని ఏడ్చింది నర్సమ్మ. నేలమీద కూలబడిపోయింది.

"గిన్నిరోజుల సేసిన రెక్కల కష్టాన్ని ఒక్కరోజుల పాడుచేసినవు గదరో! నీ బుద్ధి పాడుగాను. ఇంక సారబుడ్లు కరీదైనయి దొర్కుతయి గక్కడ పట్నంలో గవి కూడ తాగినవా?" ఏడ్పు ఆపకుండానే అడిగింది నర్సమ్మ కోపంగా.

"ఆఁ - మీ తమ్ముడు గవి తాగుదమని తెచ్చిండు" నిస్సహాయుడైనట్లుగా చెప్పాడు యాదయ్య.

"ఇంకేమైన చేసినవా? గక్కడ పైసలకు ఆడపోరలు దొర్కుతరట" ఏడ్పు ఆపి కోపంగ అడిగింది నర్సమ్మ.

"గదంత నాకేమెరుక! నీ తమ్ముడు తీస్కపోతె పోయిన" అమాయకంగా అన్నాడు యాదయ్య.

"ఓరి నాయనో! నీ నోరు పడిపోను! గన్ని పైసలెట్ల తాగినవురో! రెక్కల కష్టమంత నీకప్ప జెప్తే ఒక్కరోజులో పాడుజేసినవు గదరో! నిన్ను బొందపెట్ట. నీకు ముండలు కావలసి వచ్చింఁద్రా! పంటంత మంట గలిపినవు గదరో! నువ్వు నాశనం గాను! నిన్నెత్తుకపోను! ఇల్లంత నాశనం సేసినవు గదరో! తిప్పలు పడి పండిచ్చిన పంటనంత మాయంజేసినవు గదరో! గన్ని పైసలెట్ల తగలబెట్టినవురో! పెండ్లం పిల్లలైన యాదికి రాలేదారా? నీకు!" అని నర్సమ్మ పెద్దగా శోకాలు పెడ్తూ నేలమీద పడి దొర్లుతూ ఏడ్చింది.

"ఏందే పిల్లా! ఎవడైన సచ్చిండా ఏంది?" అంటూ ముసలిది ఇంటి వెనుక వున్నది మనుమన్ని ఎత్తుకొని లోపలికి వచ్చింది.

యాదయ్య గుడ్లప్పగించి నర్సమ్మను చూస్తుండిపోయాడు.

"ఆడది జేసిన కష్టమంత గిట్లనే దోపిడైతున్నది! మల్ల!" అంటూ ముసలిది మనుమన్ని కింద దింపి నర్సమ్మ పక్కన కూర్చుంది.

* * *